

Становище

от член на научно жури, за заемане на академичната длъжност „професор“
по обявен конкурс от СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

Изготвил становището: доц. д-р Теодора Георгиева Филипова, преподавател в катедра „Търговски бизнес“ на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов, научна специалност „Икономика и управление (търговия)“

Относно: обявен конкурс в Държавен вестник бр. 60/25.07.2025 г. за заемане на академичната длъжност „професор“ по област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.8 Икономика, научна специалност „Икономика и управление (търговия)“ за нуждите на катедра „Търговски бизнес“

1. **Основание за написване на становището** – С Решение на Факултетния съвет на факултет „Производствен и търговски бизнес“ (Протокол №1 от 16.09.2025 г.) и Заповед на Ректора 923 от 17.09.2025 г. е утвърден съставът на Научно жури по обявен конкурс за академичната длъжност „професор“ от катедра „Търговски бизнес“. Съгласно Правилника за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“, Комисия е прегледала документите на кандидата и той е допуснат до участие. На първото заседание на Научното жури, проведено на 30.09.2025 г., бяха определени: председател; лицата, които ще изготвят рецензии и становища; срок за депозиране; език, освен български.

2. Представяне на кандидата

Доц. д-р Светослав Йорданов Илийчовски е единствен кандидат по конкурса за академичната длъжност „професор“, обявен в ДВ бр. 60/25.07.2025 г., по област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.8 Икономика, научна специалност „Икономика и управление (търговия)“. Той е преподавател на ОТД в катедра „Търговски бизнес“ на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов. Допуснат е до участие от Комисия, назначена със Заповед №994/23.09.2025 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“, извършила проверка на документите на 29.09.2025 г.

3. Персонална характеристика на кандидата:

Светослав Йорданов Илийчовски е роден през 1972 г. Висше образование придобива в Стопанска академия – Свищов в специалност „Търговски бизнес и посредничество“, ОКС „магистър“ през 1997 г. Преподавателската кариера стартира през 1998 г., когато участва в конкурс за академичната длъжност „асистент“. Преминува последователно през позициите „старши асистент“ (от 2000 г. до 2003 г.), „главен асистент“ (от 2003 г. до 2009 г.) и „доцент“ (от 2009 г. до днес). Целият преподавателски стаж е в катедра „Търговски бизнес“ и изразстванията са по научна специалност „Икономика и управление (търговия)“. Доц. д-р Светослав Илийчовски заема редица административни позиции, като: Ръководител катедра „Търговски бизнес“ (2011 г. – 2020 г.), Декан на факултет „Производствен и търговски бизнес“ (2020 г. – 2024 г.); Зам.-Ректор „Учебна дейност и акредитация (2024 г. – до днес). В практически аспект – притежава лицензи за бизнес оценяване на недвижими имоти и на финансови активи и финансови институции; член е на Съвет по методология и квалификация към Камара на независимите оценители в България и на Регионална колегия Плевен, Ловеч; привличан е за изготвяне на оценки на търговски предприятия. Участва в редакционни съвети на академични научни издания: от 2011 г. до 2015 г. – член на електронно списание „Диалог“; от 2020 г. до 2024 г. – член на списание „Народностопански архив“, а от 2024 г. и зам.-главен редактор.

Светослав Илийчовски придобива ОНС „доктор“ през 2006 г. и притежава Диплома №30900/22.12.2006 г., издадена от ВАК – София, по научна специалност „Икономика и управление (търговия)“. Израства в академична длъжност „доцент“ през 2010 г., за което е приложено Свидетелство за научно звание №26052/25.01.2010 г., издадено от ВАК – София, по научна специалност „Икономика и управление (търговия)“.

Познавам доц. д-р Светослав Илийчовски от над 20 години, като член на катедра „Търговски бизнес“. Той се отличава с научен потенциал, професионален поглед към академичния живот, инициативност по отношение на катедрени и институционални събития, отдаденост на учебно-преподавателския процес, колегиалност и етичност към състава на първичното звено и на Стопанска академия.

4. Обща (количествена и качествена) оценка на учебно-преподавателската работа

Доц. д-р Светослав Илийчовски представя Удостоверение за трудов стаж по специалността, от което е видно, че в областта на преподавателската дейност в сферата на висшето образование притежава стаж от 27 години. На академичната длъжност „доцент“ е назначен в края на 2009 г., т.е. над 15 години към настоящия момент (*при изискване по чл. 129, ал. 2, т. 3. на Правилника за развитието на академичния състав в Стопанска академия: „... не по-малко от 5 (пет) академични години като „доцент“ в Академията или друго българско висше училище ...“*). Този факт може да се тълкува като основание за натрупване на достатъчен професионален опит и учебно-преподавателска рутина. От 1998 г. до днес разработва и преподава редица учебни курсове в ОКС „бакалавър“ и в ОКС „магистър“, като: „Оценка на бизнес“, „Управление на собствеността“, „Търговско предприемачество“, „Борси и борсови операции“, „Борсов анализ и отчетност“, „Търговско кредитиране“ и др. За обучение на докторанти е съставител на четири учебни програми, по които се провеждат изпити за докторантски минимуми. От справка за учебна заетост през последните пет години е видно, че доц. Илийчовски отчита реална аудиторна заетост над определените в Стопанска академия нормативи. При извършване на регулярното атестиране по ЗВО, доц. Илийчовски получава максимални оценки за удовлетвореност от страна на студентите по отношение на преподавателския опит. Лекционните курсове, на които е титуляр, са обезпечени с ресурси (самостоятелни или в съавторство), спомагащи за подготовката на обучаемите. За кандидатстване в конкурса доц. Илийчовски е представил списък с учебници, от които един самостоятелен и четири в съавторство, но в справка за допълнителни публикации са посочени още дванадесет учебника. Всички те са свързани с учебни дисциплини и са разработени на академично и научно ниво.

5. Обща (количествена и качествена) оценка на научните изследвания и изследователската дейност

Доц. д-р Светослав Илийчовски прецизно е подготвил (както се изисква от Правилника за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“, чл. 129, ал. 3) справки: за научните публикации, с които участва за придобиване на ОНС „доктор“; за израстване в академична длъжност „доцент“; за участие в конкурс за академична длъжност „професор“ и други, извън основните списъци. В настоящия конкурс кандидатът отчита: една основна монография (хабилитационен труд); една монография, която не е представена като основен хабилитационен труд (издадена през 2025 г.); една студия; две статии и два доклада, индексирани в световни бази данни; седемнадесет

статии и доклади в научни издания с рецензиране. Съгласно националното законодателство – Закон за развитието на академичния състав в Република България и Правилник за неговото приложение, кандидатът за академична длъжност „професор“ е необходимо да докаже минимум 550 точки, обособени по критерии и показатели. Доц. д-р Светослав Илийчовски е депозирал справка за изпълнение на минималните национални изисквания, съгласно която (вж. таблица 1) са постигнати 1 063,3 точки. По този начин се доказва покриване на изискванията, съгласно чл. 26, чл. 29 от Закона за развитието на академичния състав в Република България и чл. 129 от Правилника за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“.

Таблица 1. Брой точки по показатели на доц. д-р Светослав Илийчовски

Група от показатели	Показател	Брой точки
А	1. Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор"	50
В	3. Хабилизационен труд - монография	100
Г	4. Публикувана монография, която не е представена като основен хабилизационен труд	100
	6. Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	40
	7. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	160
	9. Студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	15
Д	11. Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове	75
	12. Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране	10
	13. Цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране	30
	15. Ръководство на успешно защитил докторант	160
	16. Участие в национален научен или образователен проект	30
	17. Участие в международен научен или образователен проект	20
	18. Ръководство на национален научен или образователен проект	120
	19. Ръководство на международен научен или образователен проект	40
	20. Публикуван университетски учебник или учебник, който се използва в училищната мрежа	113,3

Общо: 1 063,3

В настоящия конкурс кандидатът участва с 29 научни изследвания и учебници с обем от 1 575 страници. От изготвена обобщена справка е видно, че извън публикациите за ОНС „доктор“, за академична длъжност „доцент“ и за академична

длъжност „професор“ са посочени още 25 заглавия, които авторът е решил да не използва, но те се оценяват по съвкупност (съгласно чл. 131, ал. 1, т. 14 от Правилника за развитието на академичния състав в Стопанска академия). Може да се заключи, че доц. д-р Светослав Илийчовски значително надвишава националните и вътрешноакадемичните изисквания.

Основният хабилитационен труд „Възможности за извеждане на индикативна стойност на търговско предприятие“ е публикуван в библиотека „Стопански свят“ (специализирано издание на Стопанска академия за монографични трудове). Върху базата на теоретични натрупвания през годините, адаптиране на подходящи алгоритми и демонстриране на идеите с практически данни, се детерминира пазарната стойност на търговски субект. За да се достигне до финализиране на монографията се установява, че са извършени проучвания под формата на доклади, статии и студия по темата, които са прераснали в хабилитационен труд.

Допълнителната монография „Прилагане на комплексен подход за оценка инвестиционната привлекателност на транспортни предприятия в България“ се фокусира върху четири водещи предприятия в сектора, представени като case study. Оценката на инвестиционната привлекателност се разглежда не само като възможност за привличане на средства, но и като способност, припом, да се оценят собствените възможности и капитал, които са необходими за проспериращ бизнес, да се обезпечи защита на интересите на собствениците и пр. Актуалността на изследването се обуславя от факта, че ефективното функциониране на дейността на всяка система – от ниво икономически агент до макроикономическо ниво, до голяма степен зависи от инвестициите, характеризиращи настоящото и бъдещото ниво на развитие.

Двете монографии са завършен синтез на творческите търсения и на практическото приложение в областта на бизнес оценяването на търговска дейност от кандидата. Изследванията са обстойни, научните обобщения са детайлни, а доказаните тези чрез реални източници на информация са полезни за търговското знание и практика.

Доц. д-р С. Илийчовски концентрирано през последните години работи както в областта на оценяването, така и в посока управлението на търговска собственост. Проучвания, посветени на видове собственост, вземане на информирани решения, алгоритъм за ефективен мениджмънт, прилагане на съвременни модели могат да се оценят като значими в тази сфера на научноизследователския и практико-приложния интерес. Установя се интерес на автора по отношение на концесиите, управление на

корпоративна собственост като цяло, но и по конкретни видове – финансови инструменти, собственост в дъщерни предприятия, земеделски земи, жилищни имоти и др. Анализират се възможностите на концепцията „Value Based Management“ („Управление на база стойността“) за управление на корпоративна собственост.

Вследствие ръководството и участието по дейности в проект „European Partnership for Social Inclusion and Creation of Skills for Women Entrepreneurship E-learning“ – Project 2018-1-BG01-KA203-048016, доц. С. Илийчовски използва голяма част от натрупаната информация и дисеминира резултатите чрез публикации в наши и чужди издания. Осъществена е и мобилност, която спомага за извършване на сравнителен анализ на необходимите компетенции от жени-предприемачи в България, Италия и Англия.

Съгласно вътрешните изисквания на Правилника за развитието на академичния състав на Стопанска академия (чл. 129, ал. 2, т. 7) кандидатите за „професор“ трябва да депозират доказателства за най-малко две научни публикации, реферирани и индексирани в световни бази данни. Доц. Илийчовски е представил справка за четири публикации в Scopus и Web of Science. Съдържанието им се отличава с актуалност, научна и практическа значимост, насоченост към областта на обявения конкурс.

Представена е Декларация от кандидата и потвърждавам, че не ми е известно да има доказано плагиатство по отношение изследвания на доц. д-р Светослав Илийчовски.

Правилникът за развитието на академичния състав в Стопанска академия поставя изисквания към кандидатите за академична длъжност „професор“ по отношение участието и ръководството на научноизследователски, образователни и/или научно-приложни проекти. Доц. Илийчовски покрива вътрешноакадемичните разпоредби и отчита: участие в два национални и един международен проект; ръководство на четири национални и един международен проект. Всички те – след придобиване на академична длъжност „доцент“ (съобразено с разпоредбите на чл. 129, ал. 4 от Правилника за развитието на академичния състав в Стопанска академия).

По отношение научното ръководство на докторанти е представена прецизна справка и доказателства за успешно защитили обучаеми по докторска програма „Икономика и управление (търговия)“ под ръководството на доц. д-р Светослав Илийчовски. Сведенията от НАЦИД ясно показват четирима успешно защитили докторанти в периода от 2016 г. до 2025 г. Темите на дисертационните трудове свидетелстват за компетентността на доц. Илийчовски по време на обучението.

6. Характеризиране на научните приноси

Кандидатът е оформил справка с научните и научно-приложните приноси, които подкрепям изцяло, тъй като са авторово дело и се открояват в представените публикации и документи. Освен обогатяване на теоретичното знание и апробиране на идеите в практиката, авторът предлага и методически инструментариум, върху който също трябва да се акцентира. Предложените модели и алгоритми са сполучливо конструирани и могат да се открият като отделна група приносни моменти. Значими за теорията и практиката са постановките, анализите, обобщенията, изводите и идеите, свързани с оценяване на търговския бизнес. На този изследователски проблем са посветени повечето научни и учебно-образователни ресурси. Авторът, с доказана компетентност, проучва и предлага решения за допълване и обогатяване на търговското знание и на оценителската практика.

Моята интерпретация на приносните моменти в публикациите и документите на доц. д-р Светослав Илийчовски е:

- *В научен аспект:* критичен анализ на съществуващи подходи и прилежащите им методи за оценка на търговска дейност; обогатяване на теоретичното знание за видовете собственост и възможностите за тяхното управление; открояване на теоретични ниши за повишаване на компетенциите на жените-предприемачи.
- *В методичен аспект:* изследване на модели и адаптиране на алгоритми за оценка на търговски бизнес; прилагане на компилация от методи при предложения за детерминиране на пазарна търговска стойност; демонстриране на различни математически методи за целите на изследванията.
- *В практико-приложен аспект:* умело анализиране на официални данни на макро-, мезо- и микро ниво и върху тази база предлагане на комбинирани подходи за изследвания; апробиране на теоретичните идеи в реалната стопанска практика и извеждане на изводи и препоръки.

7. Академична известност

Доц. д-р Светослав Илийчовски е представил справка за цитиране на негови произведения от други автори. Установява се, че са налице пет позовавания на изследователи, публикували в световни бази данни; едно цитиране в монография и 6 – в други публикации. Общият брой точки е 115 от изискуеми 100.

8. Допуснати слабости, критични бележки, препоръки

Не са констатирани слабости в представените научни и учебно-образователни разработки, както и в оформените документи. Основна препоръка към кандидата е да продължи с творческата упоритост и научноизследователските търсения, защото по този начин допринася за обогатяване на теоретичното знание. Притежавайки лицензи за оценителска дейност, той по безспорен начин успява да разшири както своята, така и практическата подготовка на обучаемите.

9. Обобщена оценка

На базата на депозираните документи, обзора на представените публикации, анализирането на справки и доказателства, достигам до заключението, че доц. д-р **Светослав Йорданов Илийчовски** отговаря на националните изисквания в Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото приложение, както и на допълнителните изисквания в Правилника за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ за заемане на академичната длъжност „професор“. С пълна убеденост декларирам своята **ПОЛОЖИТЕЛНА** оценка и гласувам „ЗА“ израстване в академична длъжност „професор“ на доц. д-р **Светослав Йорданов Илийчовски** по научна специалност „Икономика и управление (търговия)“.

17.10.2025 г.

Член на научно жури:

(доц. д-р Теодора Филипова)